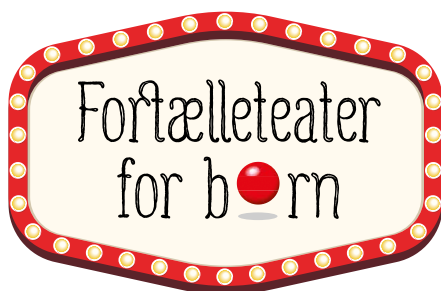

FORTÆLLEFOLDER

– inspiration til højtlesning, aktiviteter,
kreativ leg, skabeloner m.m

Anbefales til børn fra ca. 5 år

Til dig, der arbejder professionelt med børn

Med Fortælleteatret er det vores ønske at give børn en masse gode oplevelser med bøger. Når du arbejder med højtlesning og en dialogisk og kreativ tilgang til historier, får børnene mod på og lyst til at læse mere. Den dialogiske læsning understøtter samtidig det pædagogiske arbejde med sprogudvikling. Dialogen omkring historierne er nemlig med til at styrke børnenes literacy-kompetencer, dvs. børnenes færdigheder i forhold til at afkode, forstå og bruge talesproget og forskellige skrifttegn.

Fortællefolderen

I fortællefolderen finder du vejledning og inspiration til arbejdet med Fortælleteatret. Hver folder består af en kort introduktion samt en vejledning til dialogisk læsning. Herudover finder du information om den enkelte tekst og dens tematikker samt spørgsmålsforslag til samtalen om historien. Derudover får du forslag til sprogudviklende pauselege og kreative aktiviteter, som man kan lave med børnene efter højtlesningen.

Sprogboblen

I sprogboblen kan du finde udvalgte *hverdagsord* og *bogord* fra historierne, som kan integreres i den dialogiske læsning og i samtalen om historien med det formål at styrke og øge børnenes ordforråd. Hverdagsordene henvender sig især til de alleryngste børn og er ord, som børnene nemt kan relatere til. Bogordene henvender sig til de lidt større børn og er mere udfordrende og abstrakte ord samt udtryk og begreber, vi møder i historien. Man kan også vælge at bruge nogle af ordene i lege og aktiviteter med børnene.

Spørgsmålene

Efter højtlesningen kan man afrunde emnet, som bogen handler om, gennem en samtale med børnene. Her kan man både bruge åbne og lukkede spørgsmål. Lukkede spørgsmål har ofte et enkelt svar og er nemme at svare på, hvilket støtter de yngste børn. Åbne spørgsmål kræver mere refleksion, kan have flere svar og åbner op for en længere dialog med de lidt større børn.

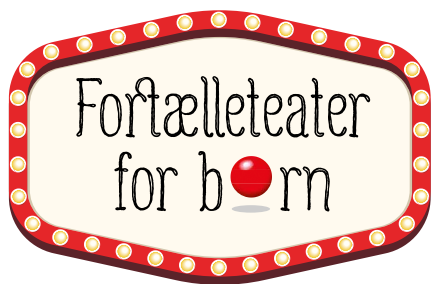
Aktiviteter og pauselege

Barnets succes med sprogtilegnelse forstærkes, når man afslutter højtlesningen med en fysisk eller kreativ aktivitet. Derfor findes der til de enkelte historier også udvalgte aktiviteter, som man kan lave med børnene, og som alle er med til at styrke børnenes sproglige udvikling.

Din rolle

Du spiller en særlig stor rolle i forhold til den oplevelse og læring, som børnene får ud af Fortælleteatret. Hvis du bruger stemmen og kroppen på en dramatisk måde, når du læser, understøtter du børnenes forståelse og tilegnelse af sproget. Du kan f.eks. variere dit toneleje, kropssprog og stemmeleje. Du og dine kollegaer kender børnegruppen bedst. Du må derfor gerne tilpasse anvisningerne i folderen til de børn, du arbejder med, – og f.eks. udvælge nogle enkelte ord fra sprogboblen, som I vil arbejde med. I kan også selv vælge, hvilke spørgsmål I bruger, eller hvilke aktiviteter I skal lave efterfølgende.

Rigtig god fornøjelse med højtlesningen!

I *Karla Kat skal i skole* siger Karla Kat farvel til børnehaven. Herefter kommer vi med på hendes første skoledag, hvor det meste er helt nyt. Derfor er der masser af sommerfugle i maven, for hvem mon bliver hendes nye klassekammerater? Bogen er skrevet med billed-ord, så børnene inspireres til at legelæse og er oplagt til før- skolebørn. Bogen lægger op til en samtale om, hvordan det er (og bliver) at starte i skole.

Dialogisk læsning

I dialogisk læsning er fokus på samtalen mellem dig og børnene. Den voksne læser på en måde, der inddrager børnene undervejs i læsningen og gør dem til en aktiv del af historien. Den løbende samtale understøtter forståelsen af handlingen og består af børnenes (og dine) umiddelbare betragtninger og kommentarer. I dialogisk læsning er der et *før*, *under* og *efter* læsningen.

Før læsningen:

- Læs historien igennem, før du læser den med børnene, så du kender den godt.
- Øv dig i at læse op med indlevelse og dramatisering (f.eks. forskellig stemmebrug).
- Læs spørgsmålene, så du kender dem og evt. kan integrere nogle af dem under læsningen.
- Saml en gruppe børn – gerne en mindre gruppe med omtrent samme sproglige udvikling.
- Skab en hyggelig ramme for selve oplæsningen.
- Byd velkommen til Fortælleteatret – skab jeres helt egen unikke introduktion til teateroplevelsen.
- Drøft kort forsiden til historien og spørg, hvad børnene tror, historien kommer til at handle om.

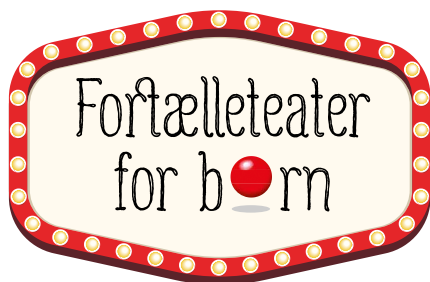
Under læsningen:

- Giv dig god tid til oplæsningen.
- Variér toneleje, kropssprog og stemmeleje for at understøtte børnenes forståelse.
- Drøft handlingen undervejs, hvor det er relevant og oplagt.
- Brug sprogboblen: Her forklares ord, udtryk og vendinger fra historien.
- Lyt til børnenes kommentarer og følg deres umiddelbare nysgerrighed.
- Vær anerkendende i din dialog; det understøtter barnets mod og lyst til at tale.

Efter læsningen:

- Efter læsningen kan man vha. spørgsmålene afrunde emnet, bogen handlede om.
- Tænk over, om du skal bruge lukkede eller åbne spørgsmål – eller begge dele.
- Lad samtalen give børnene mulighed for at reflektere over det, de har hørt, set og lært.
- Inddrag så vidt muligt børnenes umiddelbare refleksioner i samtalen.
- Slut af med at arbejde med udvalgte aktiviteter, som relaterer sig til historien.

Spørgsmål til *Karla Kat skal i skole*

Efter højtlesningen kan man samtale med børnene om historien og afrunde emnet, som bogen handler om. Samtalen giver børnene mulighed for at reflektere over det, de har hørt, set og lært. Herunder følger nogle bud på spørgsmål til historien. Det er op til dig som oplæser, om du foretrækker at integrere nogle af spørgsmålene undervejs i højtlesningen, hvis der opstår et naturligt tidspunkt for dette, eller om du vil vente med dem alle til efter læsningen. Du skal gøre det, der falder dig mest naturligt. Du kan også finde på flere spørgsmål, hvis der er tid til det, og hvis børnene er motiverede.

Din intro:

Sikke en fin historie vi her fik om Karla, der begynder i skole. Jeg kan godt forstå, at hun får masser af sommerfugle i maven. Det er en stor dag, den første skoledag!

Lukkede spørgsmål:

- Hvad deler Karla ud i børnehaven på sin sidste dag? [*blommer og rosinpakker*]
- Hvad har Karla fået af nye ting til skolestart? [*skoletaske, penalhus og en madkasse*]
- Hvad er det, der kilder i Karlas mave? [*sommerfugle*]
- Hvad vil Karla gerne lære på sin første dag i skolen? [*bogstaver og tal*]
- Hvad siger Lærer Gris er vigtigst at lære på første dag? [*at lege og lære hinanden at kende*]

Åbne spørgsmål:

- Kan I huske, at det kilder i Karlas mave? Som om, hun har spist sommerfugle – Er der nogen af jer, der ved, hvad det er for en følelse, som Karla har fået? [*nervøs/spændt/glæder sig*]
- Er der nogen af jer, der har prøvet at have sådan nogle sommerfugle i maven, der kilder?
- Kan I huske, hvad der hjalp jeres sommerfugle med at flyve væk igen?
- Så når I begynder i skole, og måske får sommerfugle i maven, hvad kan I så gøre, for at de flyver væk? [*oprems nogle af de bud, børnene er kommet med*]

Hverdagsord:

skoletaske, penalhus, lege

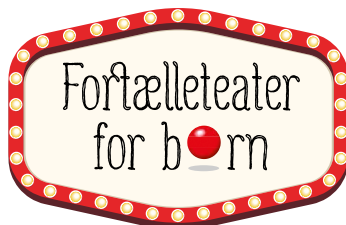
Bogord:

sommerfugle i maven: at være spændt eller glæde sig og derfor føles det, som om det kilder i maven

traske: at gå med tunge skridt

lære: at kunne noget nyt, man ikke før har kunnet

KREALEG og SKABELONER

Søde sommerfugle

Lav de sødeste, bæredygtige sommerfugle. De kan illustrere de sommerfugle, man kan få, når man er spændt eller glæder sig til noget. Du kan helt selv vælge, hvilke farver de skal have, og hvordan de skal pyntes. Find vejledning og skabelon s. 6-8.

Karla Kat skoleholder-ting

Lav en fin penne-holder til f.eks. blyanter, farver, saks, limstift – og alle andre skoleting. Find vejledning på side 9-10.

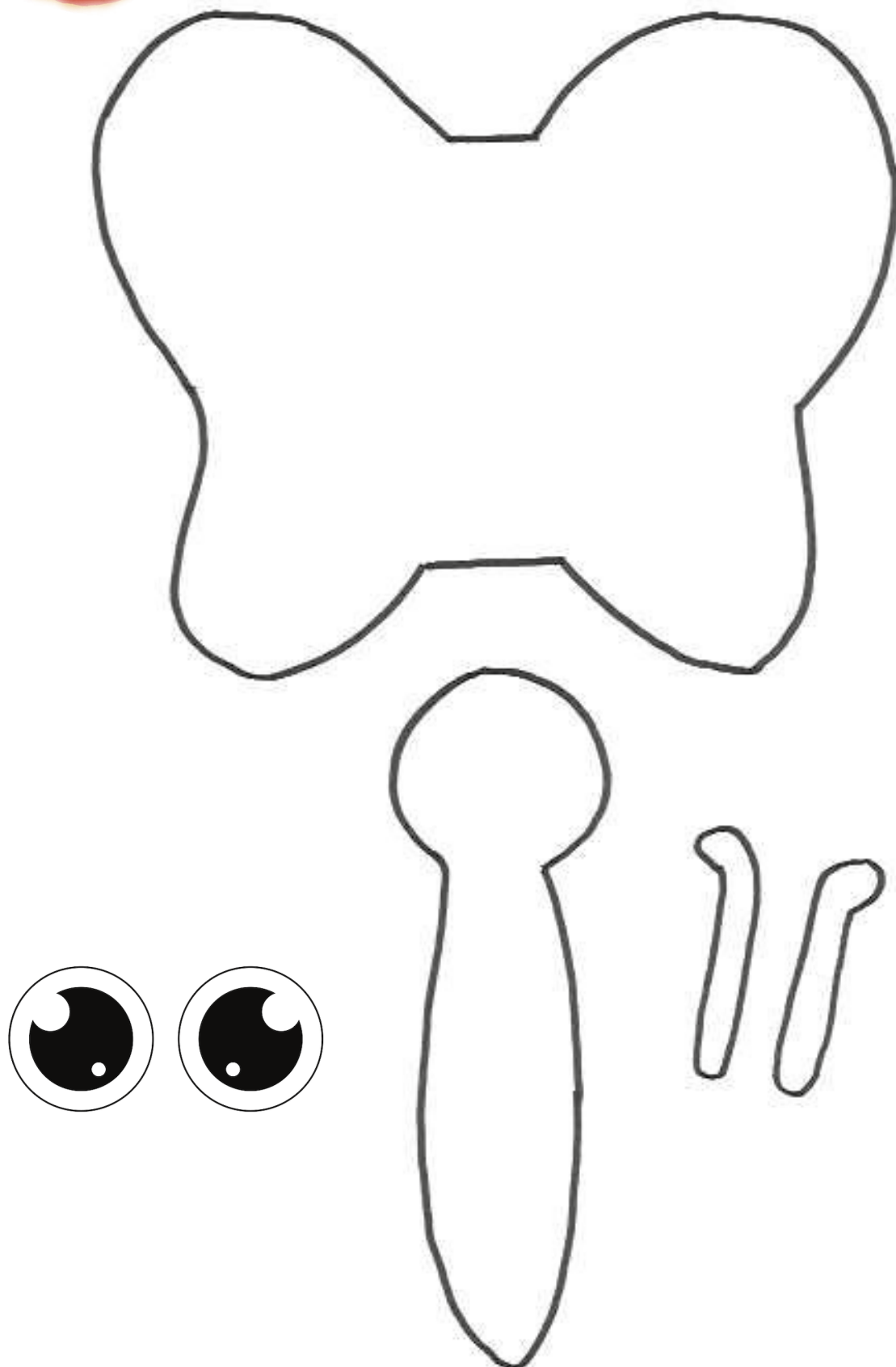
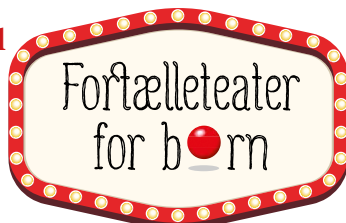
Katten efter musen.

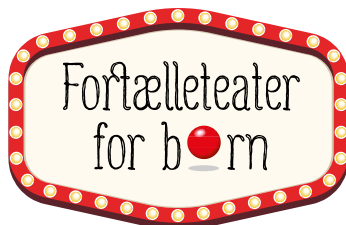
Katten efter musen er en sjov lille leg, hvor alle kan være med.

Børnene står i en rundkreds i par, to og to. Et par træder ud, og den ene vælges til mus, den anden til kat. Katten er nu efter musen.

Musen kan redde sig selv, ved at stille sig ved siden af et af de andre par, og så er det den, der står længst væk, der er den nye mus. Rører katten musen, byttes der roller.

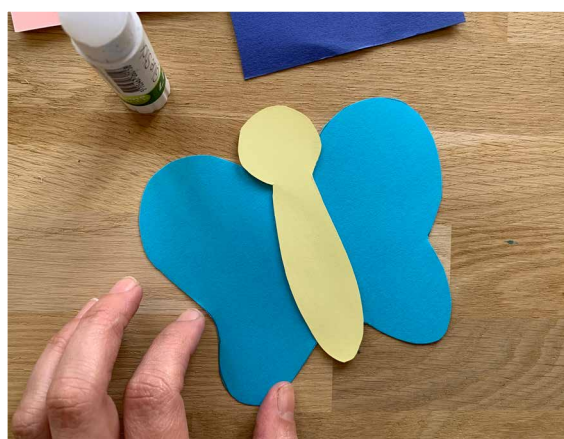

Du skal bruge:

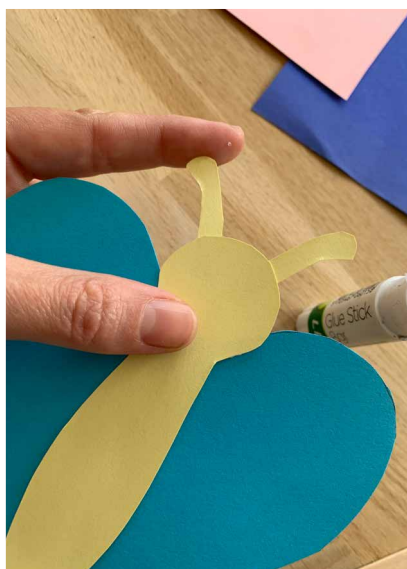
- Skabelon
- Farvet karton
- Saks
- limstift
- tape
- blyant og tus
- Evt. rulleøjne

Sådan gør du:

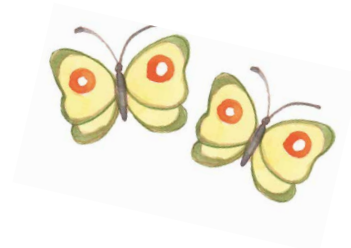
1. Brug skabelonen til at tegne sommerfuglen og vingerne op på forskelligt farvet karton. Klip herefter ud.

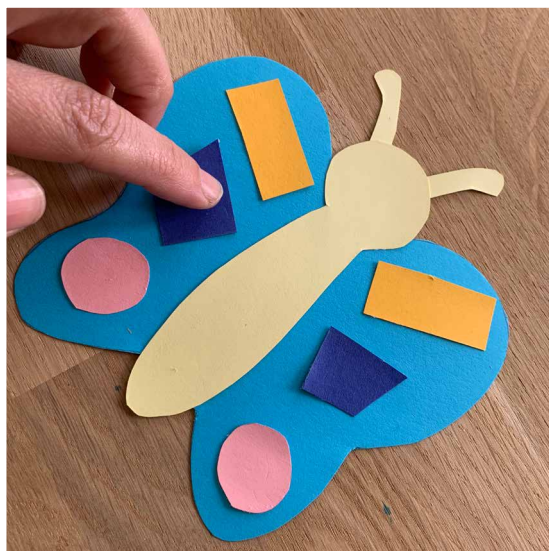
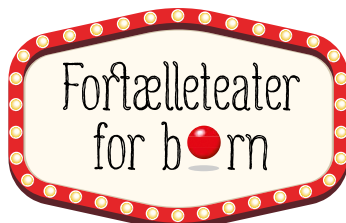

2. Lim herefter sommerfugle-kroppen på vingerne.

3. Lim følehornene på hovedet.

4. Klip små stykker karton ud til at lime på. Man bestemmer selv, hvordan sommerfuglen skal se ud. I kan også bruge andet pynt, f.eks. pailletter.

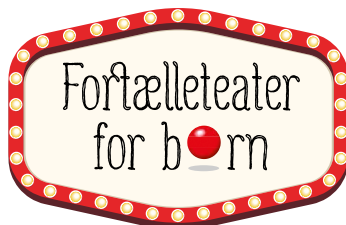
5. Klip herefter skabelon-øjnene ud og lim dem på sommerfuglen.

6. Fastgør derefter bagsiden af sommerfuglen til ispinden med tape.

7. Prøv at lave mange forskellige slags sommerfugle, som kan flyve sammen.

Du skal bruge:

- Toiletruller
- Saks
- Blyant og tus
- Hobbykniv
- Acrylmaling og pensler
- Karton til bund
- Limpistol
- Rulleøjne

Sådan gør du:

1. Klip toiletruller ud i forskellig størrelse. Du skal have 5-6 rør, når du er færdig med at klippe.

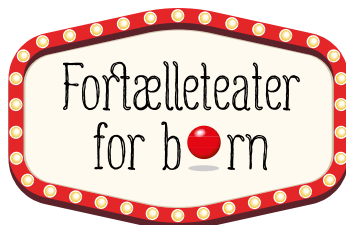
2. Placer herefter dine rør, som du vil have de skal stå, på et stykke karton.

3. Tegn op omkring rørene i den form, du ønsker din plade skal have.

4. Skær formen forsigtigt ud med en hobbykniv. Her skal det være en voksen, der gør det.

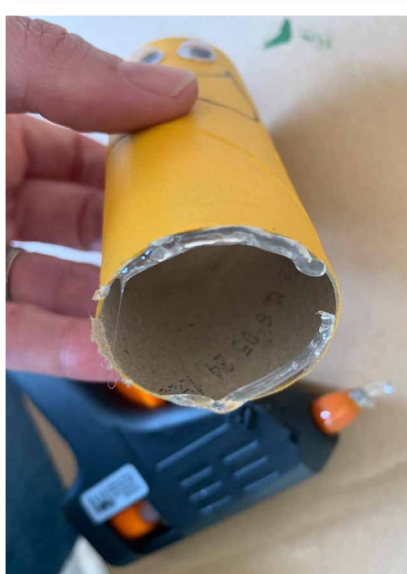
5. Mal bunden i den farve, du ønsker.

6. Mal rullerne i forskellige farver.
Mal også lidt på indersiden af rullen.

7. Sæt herefter øjne på rullerne
og tegn mund og næse.

8. Lim langs den
nederste kant i bunden
af toiletrullen og placer
den på din bund, som
du ønsker den skal stå.

